

Arbetsmarknadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till arbetsmarknadsnämnden

Datum:
2023-10-20

Diarienummer:
AMN-2023-00096

Handläggare:
Joakim Nordström, Maria Nordin, Zinver Zand

Verksamhetsuppföljning ekonomiskt bistånd, oktober 2023

Förslag till beslut

Arbetsmarknadsnämnden beslutar

1. **att** lägga informationen till handlingarna.

Ärendet

Enligt nämndens verksamhetsplan 2023 ska verksamhetsuppföljning gällande uppföljningen i oktobernämnden ha sin utgångspunkt i de nämndmål som antagits i nämndens verksamhetsplan för 2023.

- Nämndens verksamheter ska prestera bättre än jämförbara kommuner.
- Andelen uppsalabor i behov av ekonomiskt bistånd ska minska. I slutet av mandatperioden ska andelen vuxna biståndsmottagare inte överstiga en procent.

Som ett led i uppföljningen ska enheter med särskilda uppdrag presenteras på arbetsmarknadsnämnden. I presentationen vid nämndens sammanträde i oktober redovisas arbetet i teamet för felaktiga utbetalningar (FUT).

Beredning

Ärendet har beretts inom arbetsmarknadsförvaltningen och har inga konsekvenser ur perspektiven för barn, jämställdhet eller näringsliv.

Föredragning

I uppföljningen redovisas Socialstyrelsens statistik för perioden september 2022 till och med augusti 2023. Uppsalas resultat presenteras i jämförelse med Linköping, Norrköping, Helsingborg, Lund, Borås, Örebro, Västerås och Umeå.

Andelen vuxna biståndsmottagare i Uppsala ligger på 1,3 procent av befolkningen i augusti, vilket är på samma nivå som föregående månad. Antalet vuxna biståndsmottagare i Uppsala var 3185 personer i augusti. Enligt målsättningen om max en procent vuxna biståndsmottagare av befolkningen i Uppsala, ska cirka 1000 vuxna genom nämndens stöd komma i egen försörjning under mandatperioden.

I uppföljningen redovisas antalet individer i respektive orsakskategori som beviljats bistånd under perioden januari 2020 till och med augusti 2023. Den vanligaste kategorin är arbetslöshet. Kategorierna är framtagna av Socialstyrelsen och är samma för alla kommuner.

I uppföljningen redovisas antalet barn i hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd. För perioden januari 2020 till och med augusti 2023. Antalet barn var i augusti 2023 1545.

Som ett led i uppföljningen ska enheter med särskilda uppdrag presenteras på arbetsmarknadsnämnden. I presentationen vid nämndens sammanträde i oktober redovisas arbetet i teamet som arbetar med felaktiga utbetalningar (FUT).

FUT-arbetsbeskrivning

FUT-teamet består av tre tjänster, var och en med sina egna ansvarsområden. Samordnaren fokuserar på samarbete och utveckling av förebyggande åtgärder mot felaktiga utbetalningar. Utredaren ansvarar för att sammanställa nödvändiga underlag för polisanmälan vid misstänkta bidragsbrott och handläggaren hanterar avdelningens återkravsärenden.

En viktig del av teamets arbete är att vara tillgängliga för samråd och vägledning i enskilda ärenden utifrån bidragsbrottslagen och socialtjänstlagen. Avdelningen har flera kontrollfunktioner och stöd i handläggningen för att förebygga och uppmärksamma felaktiga utbetalningar och bidragsbrott, alltid med utgångspunkt i att utförda kontroller ska vara motiverade.

FUT-området bedrivs i olika former av samverkan, både internt inom kommunen och externt med andra kommuner och myndigheter. Syftet med samarbetet är att stärka arbetet mot välfärdsbrott. Nedan redovisas resultatet av FUT-teamets arbete.

Resultat bidragsbrott

Antalet polisanmälningar gjorda av förvaltningen under året per oktober 2023 är 22, medan antalet anmälningar som lett till åtal under året per oktober är 3.

Resultat återkrav för 2022 och 2023

Av tabellen framgår antalet nya återkrav och totala summan inbetalningar till följd av återkrav för 2022 och 2023.

År	Antal nya återkrav	Totala summa inbetalningar
2022	163	949 505 kronor (788 enskilda inbetalningar)
2023	150	617 396 kronor (481 enskilda inbetalningar)

Övriga åtgärder för att minska felaktiga utbetalningar och bidragsbrott

- Avdelningen har kontinuerligt ökat samråden med FUT-teamet för att öka kompetens gällande bidragsbrott.
- Avdelningen har tagit fram fem olika typer av automatiseringar som på ett riktat sätt jobbar med att förebygga felaktiga utbetalningar.
- För att säkerställa en jämn arbetsfördelning inom området FUT tillsattes en tjänst 2022 för att arbeta med bidragsbrottsutredningar. Fokus idag är lika stort på förebyggande arbete som på att upptäcka och återkräva felaktiga utbetalningar och polisanmäla misstänkt bidragsbrott.
- Under 2022 infördes en rutin för arbetet med återkrav för att öka avdelningens medvetenhet kring frågan. Återkraven säkerställs att vara korrekta och kvalitén på underlagen för ett återkrav har förbättrats. Detta har medfört bättre möjlighet att fastställa skuld via förvaltningsrätten när det varit aktuellt.
- FUT-teamet har aktivt bidragit till framtagande av kommunens övergripande handlingsplan mot välfärdsbrott under 2022.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 20 oktober 2023
- Bilaga 1, Verksamhetsuppföljning ekonomiskt bistånd per oktober 2023.

Arbetsmarknadsförvaltningen

Lena Winterbom
Förvaltningsdirektör

Arbetsmarknadsnämnden

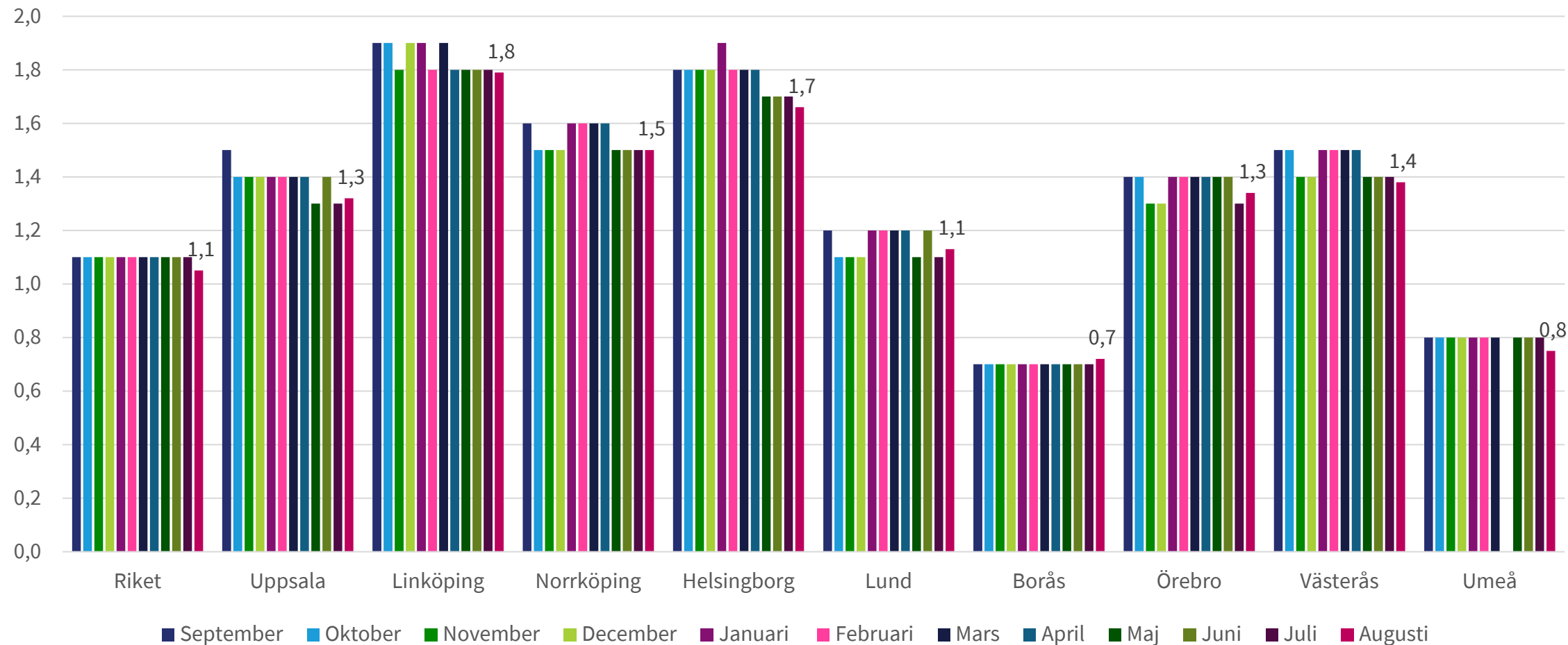
Joakim Nordström

Socialtjänst -Ekonomiskt bistånd

Oktober

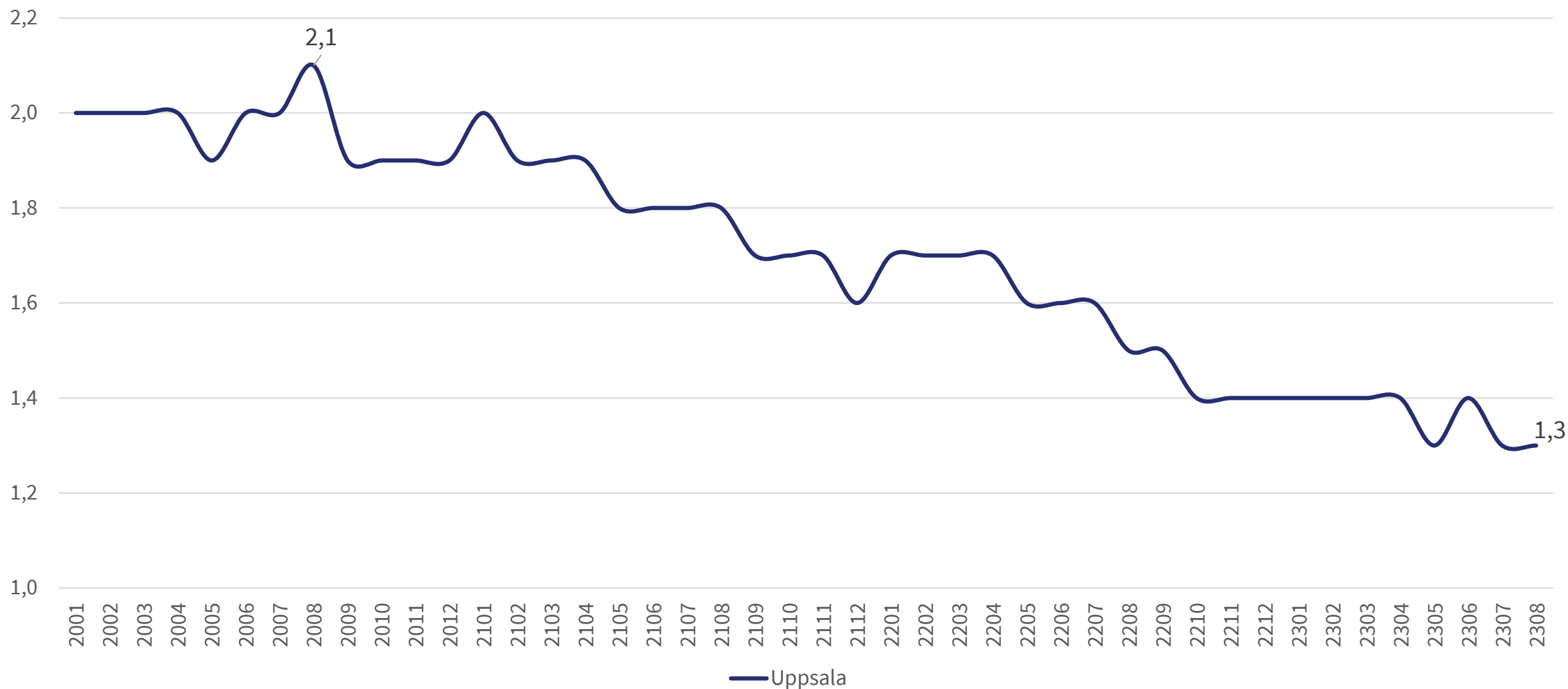
Ekonomiskt bistånd jämförelsekommuner

Ekonomiskt bistånd, Andel vuxna biståndsmottagare av befolkning, Båda könen, Ålder: 18-65+, 2022-23

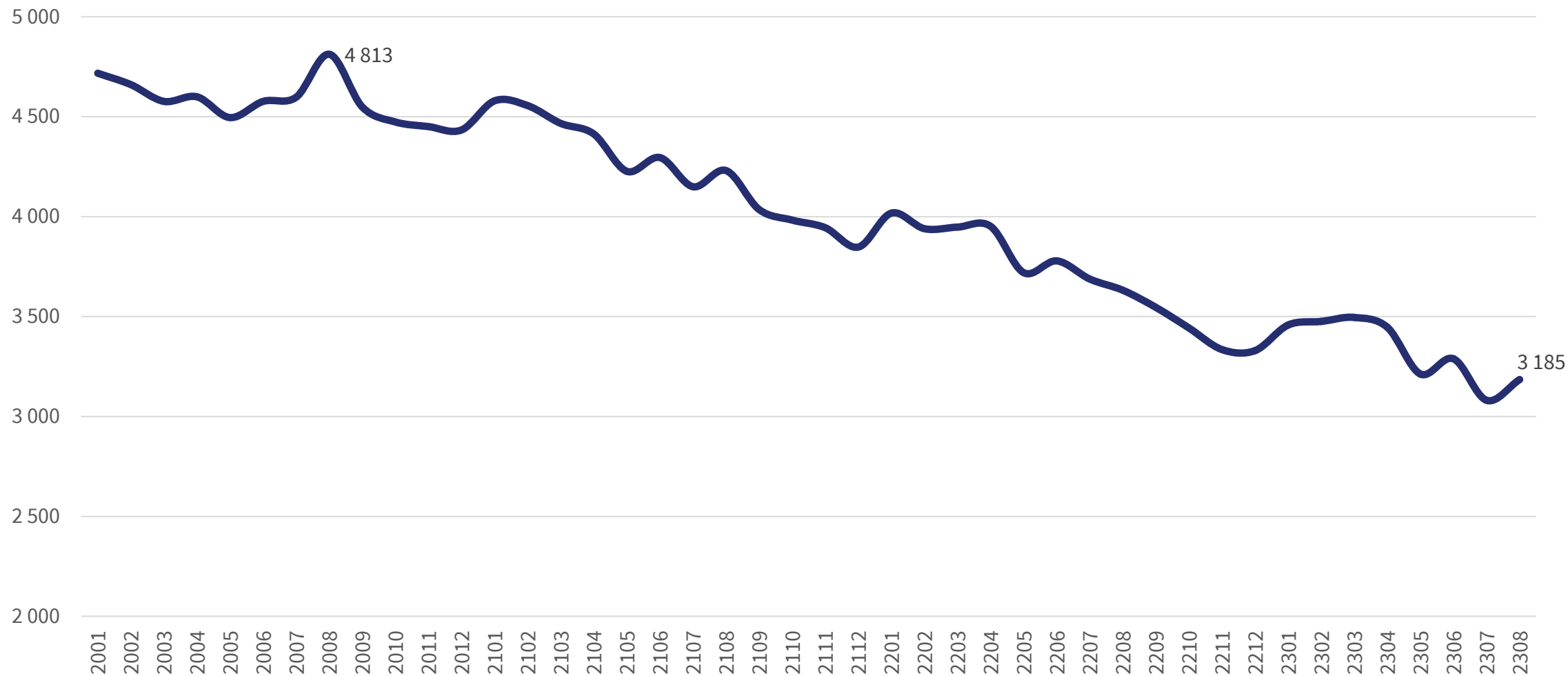

Andelen över tid – 2020 – augusti 2023

ekonomiskt bistånd, Andel vuxna biståndsmottagare av befolkning, Båda könen, Ålder: 18-65+

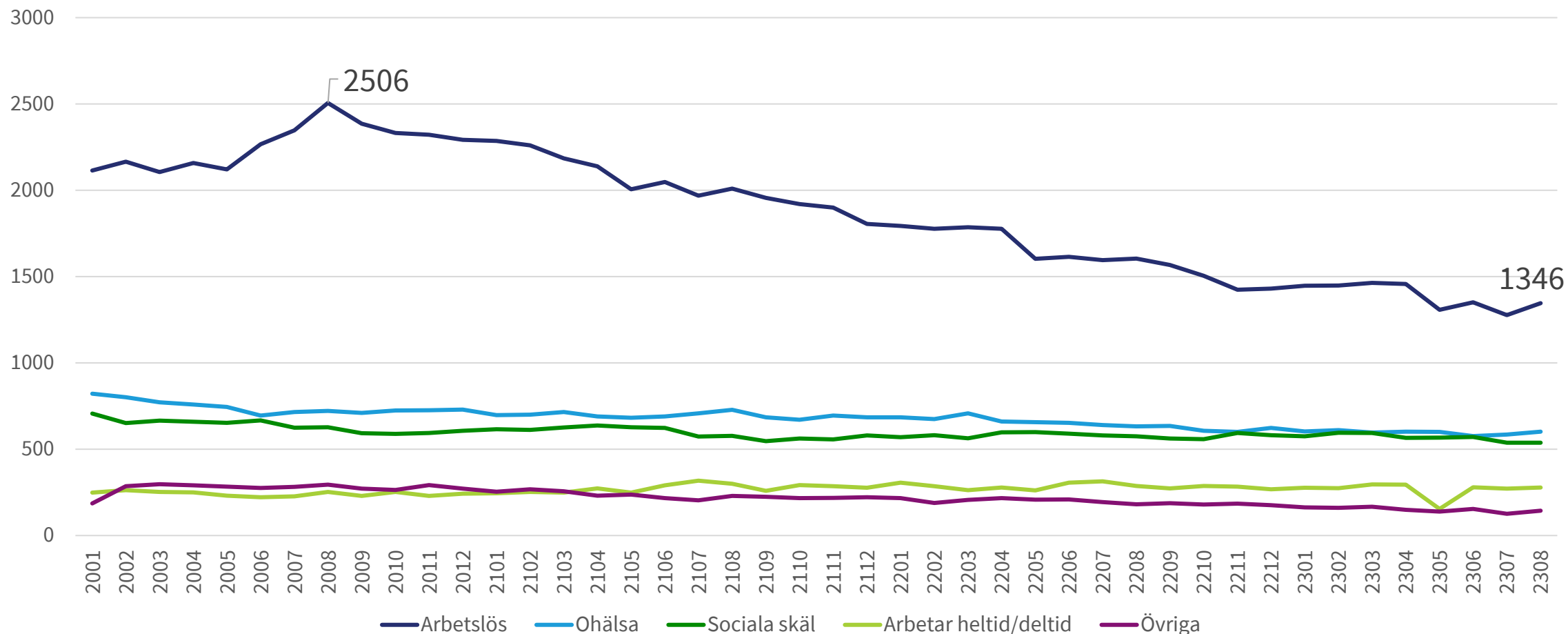

Ekonomiskt bistånd, Uppsala, Antal vuxna biståndsmottagare, Båda könen, Ålder: 18-65+

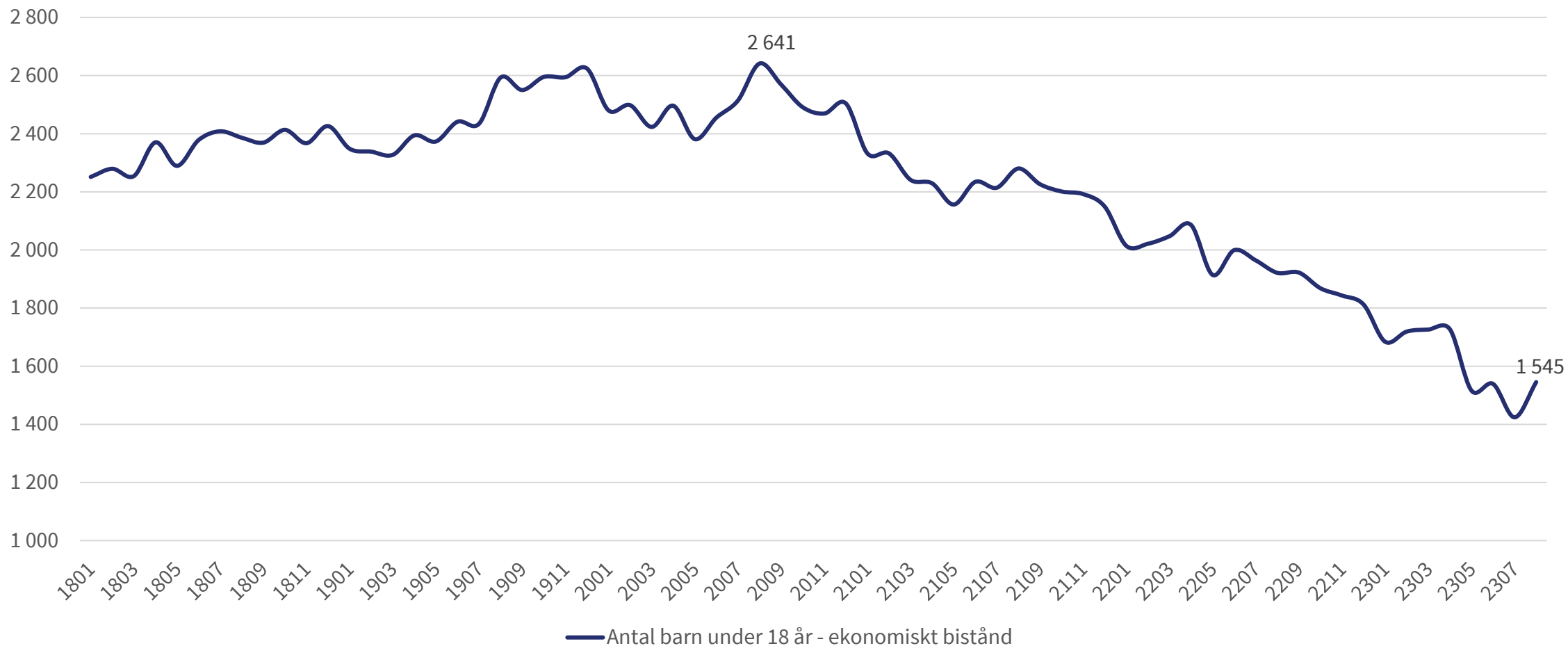

Orsak EKB 2020-augusti 2023

— antal vuxna biståndsmottagare

Ekonomiskt bistånd – antal barn under 18 år

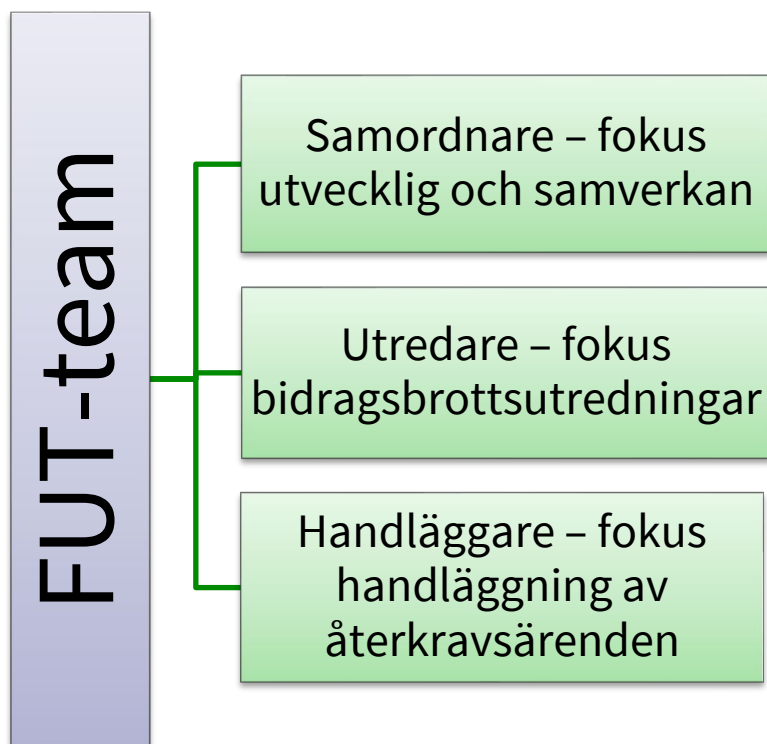
Felaktiga utbetalningar (FUT) inom AMF

Maria Nordin, Zinver Zand

Verksamhetsnära stöd, AMN

Oktober 2023

Organisering FUT

FUT-team:

- Jobbar med felaktiga utbetalningar som är bidragsbrott och återkrav
- Jobbar gentemot alla anställda, chefer och handläggare
- Jobbar för att förebygga FUT verksamheten

* FUT-felaktiga utbetalningar

Arbetsmetod

FUT-team kontra socialsekreterare

- FUT- team handleder socialsekreterare utifrån Bidragsbrottslagen och 9 kap SoL när misstankar om FUT uppstår

Vi utreder rätten till bistånd - inte misstänkta brott

”Även om en fullständig anmälan från myndigheten är ett viktigt redskap för att nå framgång i utredningen, är det på inget sätt myndighetens uppgift att utreda brott. Det ska Polismyndigheten och åklagare göra.” (SOU 2018:14 s 321)

Bidragsbrottsutredning kontra månadsutredning

- I bidragsbrottsutredningen inhämtas inga ytterligare handlingar från klienten
- De handlingar som inhämtas av klienten och de frågor som ställs är motiverade av att utreda rätten till ansökt bistånd

Interna rutiner

Rutin kring handläggning av misstänkta bidragsbrott

- Här ingår rutin vid anvisning men även vägledning kring vanliga typer av misstänkta brott. Samboskap/skenseparation, svartjobb, utlandsvistelse och oredovisade inkomster

Ta emot anmälan om misstänkt FUT

- I de fall annan anställd tar emot anmälan. I första hand ska anmälan hänvisas till FUT-teamet

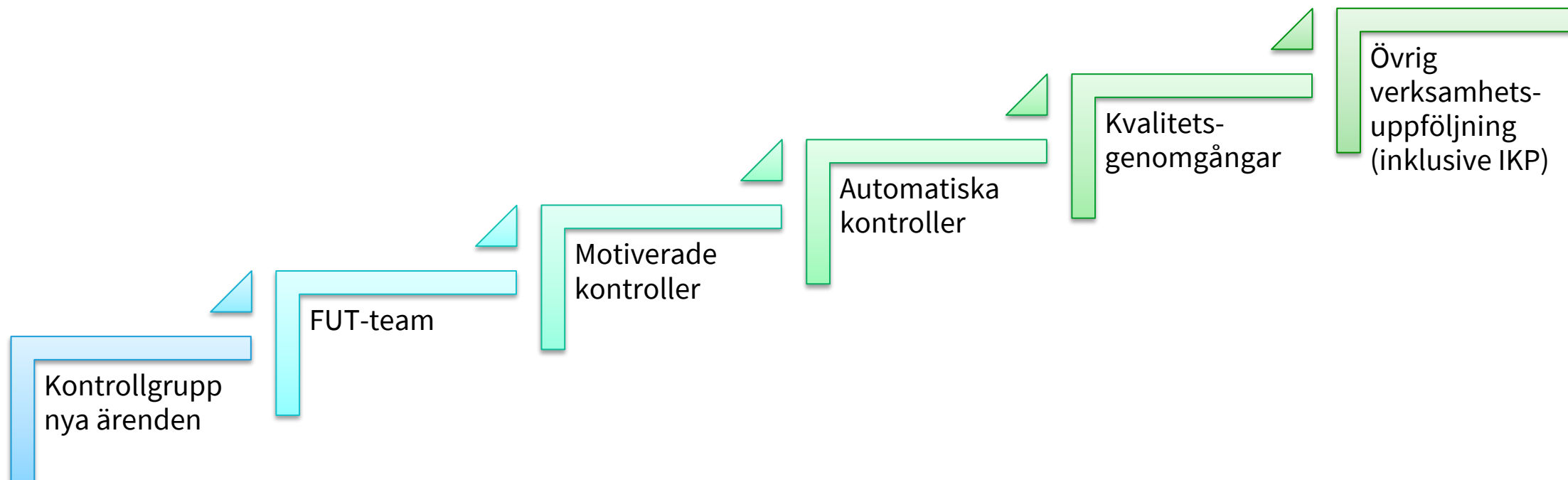
Checklista för att förebygga felaktiga utbetalningar

- Information om kontroller för att förebygga FUT samt information om kontroll av vanliga handlingar som begärs av klient

Rutin för att lämna underrättelser

- Redogör för när och vilka uppgifter som ska lämnas till annan utbetalande myndighet vid misstanke om FUT

Förebyggande insatser

Förebyggande insatser

- Informationsinsatser om FUT till verksamheten
 - Varningstecken i handläggningen
 - Exempel på förfalskade handlingar
 - Genomgång av återkrav enligt 9kap SoL
- Samråd och återkopplingar på alla bidragsbrottsutredningar
- Sanningsförsäkran
 - Klienter informeras att de kan komma att utredas för bidragsbrott om de lämnar felaktiga uppgifter

Sanningsförsäkran

Du ska lämna rätt information till Socialtjänsten när du ansöker om försörjningsstöd. På baksidan av detta papper finns exempel på information som du ska berätta för din socialsekreterare.

När du skriver under detta papper lovar du, på heder och samvete, att:

1. Lämna korrekt information
2. Lämna fullständig information
3. Berätta om alla förändringar
4. Inte undanhålla viktig information

Om du inte gör detta när du ansöker om försörjningsstöd kan du få en skuld som du måste betala tillbaka till Socialtjänsten-ekonomiskt bistånd. Du kan också bli polisanmäld för bidragsbrott.

Har du frågor kring vad detta betyder, fråga din socialsekreterare INNAN du skriver under.

Med min namnteckning lovar jag att jag har förstätt denna sanningsförsäkran

Datum	Personnummer
Namn	
Signatur	

Namnteckning är bevitnad av tjänsteperson (namn):

ID-kort har kontrollerats (ja/nej och typ av ID-kort):

Du ska lämna information om, bland annat:

FAMILJ

Ditt försörjningsstöd påverkas av hur din familjesituation ser ut. Du ska därför informera om exempelvis:

- Du gifter dig
- Barn flyttar ut
- Sambo flyttar in

BOENDE

Hur mycket du kan beviljas i hyreskostnad påverkas av olika saker. Du ska därför informera om exempelvis:

- Du får en inneboende/hyresgäst
- Sambo flyttar in
- Barn flyttar ut
- Du flyttar

ARBETE OCH SYSSELSÄTTNING

För att ha rätt till försörjningsstöd ska du varje månad göra allt du kan för att bli självförsörjande. Du ska därför informera om exempelvis:

- Du får ett nytt arbete
- Du får en annan lön
- Du börjar på en praktik
- Du byter kurs på SFI

TILLGÅNGAR

Försörjningsstöd kommer i sista hand. Det betyder att du ska använda alla egna tillgångar innan du kan ha rätt till försörjningsstöd. Du ska informera om exempelvis:

- Fonder/Aktier
- Tillgångar utomlands
- Bostadsrätt eller villa
- Sparade pengar
- Fordon

Du ska även redovisa tillgångar som dina barn har

UTGIFTER

Du ska bara ansöka om utgifter som du faktiskt har.

INKOMSTER

Dina egna inkomster påverkar hur mycket försörjningsstöd du kan ha rätt till. Du ska därför informera om, bland annat:

- Insättningar på ditt konto (även privata lån)
- Swish till ditt konto
- Bidrag, ersättningar eller inkomster från Försäkringskassan
- Bidrag, ersättningar eller inkomst från Arbetsförmedlingen eller A-kassan
- Lön
- Vinst och gåvor
- Inkomster som dina barn har

RESOR

Du måste bo och vistas i Uppsala kommun för att ha rätt till försörjningsstöd från Socialtjänsten i Uppsala.

Du ska därför meddela om detta förändras eller om du och ditt barn reser utanför Sverige.

Förebyggande insatser

Kontroll av högkostnadsskydd

Kontroll av fordonsinnehav

Kontroll om utskriven från Arbetsförmedlingen

Grundlig kontroll vid nyansökan

Kontroll av folkbokföring

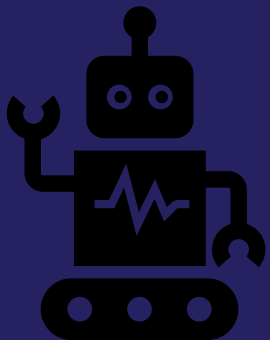
Skanningsrobot

Avslutsrobot

Anvisning till arbetsmarknadsavdelning

Återkoppling information från arbetsmarknadsavdelning till ekonomiskt bistånd

Inflyttade från annan kommun

Samverkan

Operativ grupp inom kommunen

- Startades under SKV:s regeringsuppdrag för att motverka felaktig folkbokföring
- AMF, FUT-samordnare sammankallar

Kommunens nätverk för välfärdsbrott

- Diskussion kring kommunövergripande åtgärder inom välfärdsbrott och otillåten påverkan
- KLK sammankallar

Sammarbetsrum inom SKR för FUT

- Metodstöd kring bidragsbrott och återkrav
- 287 deltagare som jobbar riktat med FUT från hela Sverige

Folkbokföringsnätverk

- Ingår GBG, Stockholm stad, Botkyrka, Helsingborg, Borlänge, Skatteverket
- Lyfter problembilder inom välfärdsbrott kopplat till folkbokföring

Polis

- Inga regelbundna träffar
- Samarbetet har hittills fokuserat på kompetenshöjning
- Vi jobbar för att få regelbundet samarbete

Resultat bidragsbrott

2023 (per oktober)

- Antal öppnade utredningar: 20
 - Antal polisanmälningar: 22
 - Antal fällande domar: 3
 - Antal åtal: 4
- (väntar dom i ett ärende)

2022

- Antal öppnade utredningar: 24
- Antal polisanmälningar: 11
- Antal fällande domar och åtal: 0

2021

- Antal öppnade utredningar: 25
- Antal polisanmälningar: 12
- Antal fällande domar och åtal: 0

2020

- Antal öppnade utredningar: 32
- Antal polisanmälningar: 44
- Antal fällande domar och åtal: 0

2019

- Antal öppnade utredningar: 37
- Antal polisanmälningar: 15
- Antal fällande domar och åtal: 0

Resultat återkrav

Antal nya återkrav 2023 - 150st

Antal nya återkrav 2022 - 163st

Total summa inbetalningar 2023: 617 396,47kr (481 enskilda inbetalningar)

Total summa inbetalningar 2022: 949 505,41kr (788 enskilda inbetalningar)

Övriga resultat

- Verksamheten har kontinuerligt ökat samråden med FUT-teamet. Det har ökat medarbetarnas kompetens gällande bidragsbrott.
- Verksamheten har tagit fram 5 olika typer av automatiseringar som på ett riktat sätt jobbar med att förebygga felaktiga utbetalningar.
- En tjänst tillsattes 2022 med fokus att arbeta prioriterat med bidragsbrottsutredningar. Detta för att säkerställa jämn fördelning av arbetsuppgifter inom området FUT. Nu är fokus lika stort på förebyggande arbete som på bidragsbrott och återkrav.
- Rutin (som infördes 2022) om arbetet med återkrav har ökat verksamhetens medvetenhet kring frågan. Återkraven säkerställs vara korrekta och kvalitén på underlagen för ett återkrav har förbättrats. Det har medfört bättre möjlighet att fastställa skuld via förvaltningsrätten (när det varit aktuellt).
- Under hösten 2022 har vi aktivt bidragit till framtagande av kommunens övergripande handlingsplan mot välfärdsbrott.

Framtida framgångsfaktorer

- Fortsatt digitalisering och automatisering
- Ökad samverkan i och med underrättslagarna
- Kommunens handlingsplan mot välfärdsbrott ger oss möjligheter till samverkan och utveckling inom kommunen

